

De Kleibosch

Laat (Malm)	127
Midden (Dooger)	132
Wroeg (Lias)	136
Laat (Keuper)	144
Midden (Dooger)	154
Wroeg (Lias)	160
Laat (Keuper)	170
Midden (Dooger)	175
Wroeg (Lias)	184
Laat (Keuper)	200
Midden (Dooger)	203
Wroeg (Lias)	220
Laat (Keuper)	230
Midden (Dooger)	233
Wroeg (Lias)	240
Laat (Keuper)	251 miljoen
Midden (Dooger)	272
Wroeg (Lias)	280
Laat (Keuper)	298
Midden (Dooger)	305
Wroeg (Lias)	318
Laat (Keuper)	351
Midden (Dooger)	375
Wroeg (Lias)	380
Laat (Keuper)	390
Midden (Dooger)	400
Wroeg (Lias)	410
Laat (Keuper)	415
Midden (Dooger)	425
Wroeg (Lias)	430
Laat (Keuper)	440

Drentse potklei

Potklei is een zware kleisoort, die ongeveer 450.000 jaar geleden is afgezet gedurende de op twee na laatste ijstijd, het Elsterien. Onder een ijskap, die het noordelijkste deel van Nederland bedekte, werden door erosie tot wel 400 meter diepe geulen gevormd. Deze tunneldalen waren tot honderd kilometer lang en enkele kilometers breed.

Door het afsmelten van de ijskap ontstonden diepe meren in de tunneldalen, die langzaam werden opgevuld met zand en laagjes klei. In het vrijwel stilstaande water bezonk zelfs de fijnste klei. Zo ontstond een dik pakket potklei, met een zeer hoog percentage aan heel fijne klei-deeltjes.

Harry Huisman, Potklei met warven

Potklei is donkergrijs tot zwartbruin van kleur. Dat komt door deeltjes bruinkool, meegenomen door landijs vanuit Noord-Duitsland, Denemarken en het Oostzeegebied. Fijne horizontale, zichtbare laagjes in de potklei worden warven genoemd. Deze laagjes zijn vervormd door opstuwing van potklei in latere ijstijden.

Waardevol cultuurofgoed

De Kleibosch ligt in het beekdal van het Peizerdiep, een prachtig landschap met water, bossen en bloemrijk grasland. Kleigaten en restanten van oude kanaaltjes herinneren aan industriële bedrijvigheid uit het verleden. Al in de Middeleeuwen gebruikte men de potklei als grondstof voor baksteen. Hout en turf was volop aanwezig als brandstof voor de ovens. Het Peizerdiep was een prima transportroute voor steen- en pannembakkerijen.

Het klooster van Aduard en de St. Jacobskerk in Roderwolde zijn in de dertiende eeuw gebouwd met kloostermoppen uit De Kleibosch. Het klooster huurde vele jaren het recht om er klei te winnen. Met de verwoesting van het klooster in de 16e eeuw kwam een eind aan de bloeiperiode. De monumentale boerderij Tichelwerk, bij de ingang van De Kleibosch, is gebouwd op een verhoogde huisplaats waar ooit een vaste ticheloven en enkele huizen hebben gestaan.

Tichelwerk Kleibos

Bijzondere natuur

De bijzondere bodem en de ligging op de overgang van het Drents Plateau naar de moerasgebieden van het Peizerdiep en het Leekstermeer zorgen voor een rijk gevarieerde natuur. Het is flink nat, omdat de potklei ondoorlatend is. Bovendien levert de klei mineralen aan de planten. Hierdoor is De Kleibosch één van de rijkste loofbossen van Drenthe. In het voorjaar is de bodem grotendeels bedekt met een wit tapijt van bloeiende bosanemoon. Daartussen groeien bosviooltjes, heideland, bosaardbei en boszegge. In de natste delen groeien ijle zegge, gele lis en veel andere planten die natte voeten op prijs stellen. Ook is het gebied rijk aan paddenstoelen. Opvallend is het voorkomen van de kleibosrussula, waarvan de naam goed gekozen is.

Het bos biedt ruimte aan tal van dieren. Karakteristieke vogels zijn zwartkop, tuinfluit, gekraagde roodstaart en goudvink. Bosranden zijn van groot belang voor vlinders, zoals het landkaartje, oranjetipje en bont zandoogje. U kunt ook uitkijken naar dieren als reeën, vossen, hazen en hermelijnen.

Bont zandoogje

Welriekende agrimonie